

שיטות נצנו פלט נזוי יסודת הכהן קוק בין ישראל לעמים

(אורות ישראל פרק ה)

עריכה ומקורות: הרב שלמה אביגר

תוכן:

1. חיוניות האדם והבמה
2. קדושת הפרט והכלל
3. עם זו יצרתי לי
4. ריבוי אומות
5. לב האומות
6. איחוד הגוונים
7. בונה עולמות ומחריבן
8. נצח ישראל ואומות חולפות
9. סם חיים לעולם
10. דבקות האומות בישראל
11. שחזור בנשת ישראל
12. גילוי הסדר האלקי בעולם
13. מsieh

1. חיוניות האדם והבמה

"ההבדל שבין הנשמה הישראלית, עצמיות, מאויה הפנימיים, שאייפה, תוכננה ועמדתה, ובין נשמת הגויים כולם, כלל דרגותיהם, הוא יותר גדול וייתר עמוק מההבדל שבין נפש האדם ונפש הבמה, שבין האחראונים רק הבדל כמוותי נמצא, אבל בין הראשונים שורר הבדל עצמי איקוטי"⁵. גם לגויים יש נשמה, אולם ההבדל בין נשמת הגויים, הוא יותר גדול מאשר ההבדל בין נפש אדם לנפש הבמה. ההבדל הוא יסודי. בין אדם לבמה, יש הבדל כמוותי, בין ישראל לעמים, הבדל איקוטי. הדעה והדיבור שיש באדם, היא המשך חיוניות, שקיימת במידה מסוימת בכל בעל חיים, המורכב מחומר וגם מנפש. על כן, ההבדל בין האדם לבמה הוא בכמויות החיים, בכמויות החיוויות. בבעל חיים קטן יש פתחות חיונות מאשר בבעל חיים גדול. אך בכלל בריה ובריה, יש הפלा של חיבור הגוף והנפש. כך, באדם, יש תוספת חיוניות באוטו סוג של חיוניות.

2. קדושת הפרט והכלל

ההבדל בין עם ישראל לעמים שונה הוא. הדברים מבוארים בהרחבה בספר הכוורת' ואצל המהרי"ל, בעיקר בספר נצח ישראל פרק יא. עניינינו המוחיד הוא נשמת האומה, קדושת הכלל. "אשר בחור בנו מכל העמים"⁵. יש אצלונו קדושה מבחינה ציבורית לאומית, מה שאין בכלל גוי,

עוריביה: יצחק כהן

סדר: המלכים, סדר-צלם, הירפסה והוצאה לאור.

טל' 5660816 ת.ד. 1817 ירושלים

דפוס: דפוס דרור, רח' זוננפלד 9 ירושלים, טל' 5829750

בקרו אותנו באתר האינטרנט החדש:

www.ateret.jer1.co.il/sichot/index.html

באתר: שיחות מהרציה קוק זצ"ל ושות' מהרב שלמה אביגר שליט"א, וכן גליונות קודמים של "עטורי בהנים".

הוצאה לאור: עטרת בהנים טל'/פקס 6276644 ת"ד 1076 ירושלים

1. אורות, אורות ישראל ה. עי קהילת רבה ג. ית. עץ חיים שער קליפת נוגה פרק ג.
2. רשיי בראשית ב. ג.
3. שׁו"ע או"ח ו א הaga. לנתיות ישראל בקייט, דוחיות הישראלית.
4. כוורי אלט.
5. ברכות התורה.

עובדיה נצחית אלהות, של נשמת הציבור. ההבדל זהה שבין ציבורות לבין יהדות הוא הבדל איכוטי. לעומת הבדל שפע החינויות שבאים יותר מאשר בהמה, שהוא הבדל ממש.

4. ריבוי אומות

"ראוייה היא האנושיות שתאחד כולה למושפה אחת, ותדלנו אז כל התגורות וכל המודעות הרעות היוצאות מחייבים עמיים וגבולותיהם. אבל העולם צריך להעידון הטעמיטי, שהאנושיות משתכלהת על ידו בעשור החדשים המוחדים של כל אומה"¹⁵. מסורות חז"ל מדגישות שבוטכות מקרים שביעם פרי התג' נגends שביעם האומות¹⁶. כל האנושות בבראה בצלם אלהים¹⁷, ויחד עם זה היא מתחלקת לגוננים שונים. יש "שדי האומות"¹⁸. לכל אומה יש עניין מיוחדת ומהות מיוחדת.

יש בתועפה זו חוויה וגם שלילית. מחד גיסא, על ידי הכל מתגלם הכל. מאידך גיסא גורמות עקב כך, התנגדות והתנגדשות, מחלוקת ומלחמות. מבחינה זו "ראוייה היא האנושיות שתאחד כולה למושפה אחת"¹⁹, אך מאידך יש ערך חיובי בריבוי הגוננים לצורך שלםתו של העולם.

5. לב האומות

"זו היחסISON תשלים כניסה ישראל, שתוכונתה היא כמו אוצר-דורות גודל הכלל בקשרו כל כשרון וככל נתीית רוח עליונה"²⁰. כניסה ישראל היא בגדר של לב האומות²¹ וממה האומות²², בעלת ערך מרכזי, כולל קשרנות רבים ומסוגלת להשלים את האומות כולם. על ידה מתגלגה אחדותם הכלולת של כל הגוננים.

"ובמיוחד הוגמר של כניסה ישראל תהיה שמורה בעולם, ביחס ע"י קישורה עם כל העולם כולם, כל הטוב שיוצא מפולגת עמיים, ושוב לא ימצאו כל צורך בהתפלגות המשנית, והוא כל העמים הכלליים חטיבת אחת, ועל גביהם בתור אוצר קדוש, ממלכת כהנים וגוי קדושי", סגולה מכל העמים²³, כאשר דבר ד"ר²⁴. "ויהיה באחרית הימים נכון יהיה הר בית ד' בראש הרים ונשא מגבעות ונhero אליו כל הגוים"²⁵. כניסה ישראל תשפיע על כל העמים וכבר לא יהיה צורך בגוניהם השונים.

15. אורות ישראל ה. יא.

16. במדבר רבה כא. כב.

17. אבות ג. ית. תוי"ט שם.

18. בראשית רבה מר.

19. בורי ב. לו.

20. זהר משפטים קה. שלח כסח. תקוני זהר תיקן בה. אורות ישראל א. א.

21. שמוט יט. ו.

22. שמוט יט. ה. דברים זג. יד. ב.

23. ישעה ב. ב.

שייתכן אצל רק מצב של יהודים צדיקים, חסידי אומות העולם. בישראל נמצאת קדושת הציבור. נוצרנו, לכתהילה, כעם מיוחד, בעל קדושה כללית. "כי חלק ד' עמו"²⁶, ההבדל בין יהדות לבין יהודיות היא הבחנה שונה לגמרי.

האדם הינו בעל בחירה חופשית, אך אם נתבונן, נראה שככל חופש הבחירה נתון לאדם הפרטני, שיכול לבחור כיצד להתנהג. אבל ככל שהאדם פחות פרטני, פוחתת בחרותו. כמשמעות החיים של האדם הופכת מהכי יחיד לחיים ציבוריים, הוא ונעשה משועבד למשפה, לתברת, לחוקי המדינה, ויותר מזה להשפעה של התרבות. מדע התרבות קבוע שהאדם מושפע מተונות של דורות קודמים במשפחתו. אופי הסבא יכול להתגלות בוגד. ככל שמספרת חיי האדם מתרחבת, בחרותו החופשית מוצטמת. לפרט יש בחירה, לציבור אין בחירה²⁷. וזה ההבדל העיקרי בין היחיד לבני ציבור. כיון שהציבור אינו בחרי, הוא מונottage על ידי הקדוש ברוך הוא מסדר הדורות. אנו נפגשים בסדר ההנאה האלוהית של סדרי הדורות. "בינו שנות דור ודור"²⁸ של "קורא הדורות מראש"²⁹. אם כן, קדושה ציבורית היא תחום אליו, "ותתקדשaws והייתם קדושים כי קדוש אני ד'³⁰". זהו ההבדל האיכוטי בין ישראל לגונים. ככל שיש בו בחירה, יותר היצור והוא אנושי. פחות יש לו בחירה, יותר הוא אלוהי. ערכנו המוחד במצוות הוא שנוצרנו כייצרת עם מיוחדת, הקדשה מעצם טבעה.

3. עם זו יצרתי לך

הבדל זה בין נשמת עם ישראל לבין נשמת אומות העולם, איתנו הבדל כמעט של חיים אלא הבדל איכוטי. בספר הכוורת עניין וזה מתומצת במיללים ספורות: "ההתהלה ממנו ולא מננו"³¹. זאת הבחנה בין העניין האלهي של ישראל, לעומת זאת אומות העולם: יצרת נשמת עם מיוחדת, בניגוד ליהודי אומות העולם מיוחדים אינטלקטואליים ומוסריים. זו מצב של התפתחות האדם מלמטה למעלה, התפתחות האדם הפרטני לדרגות עליונות לעומת עם ישראל שהתחלו היה מלמטה למטה.

חול אמרים: "מעיד אני עלי שמים הארץ בין ישראל בין נכר, בין איש בין אשה, בין עבד בין שפה, הכל לפי המעשה אשר הוא עושה, כך רוח הקדש שורה עליו"³². זו רוח הקדש פרטנית, אישית, מלמטה למעלה, ששייכת גם לגונים. קיימים חסידים באומות העולם, יהודים געלים. אך העניין המיזח שלנו הוא: "אשר בחר בנו מכל העמים"³³, הציבור, הכללות, נשמת האומה, בשרשויות, בכללות אין בחירה. "כפה עליהם הר בגיגת"³⁴. "עם זו יצרתי לך תהילתי יספר"³⁵.

26. דברים לב. ט.

27. עקדת יצחק פרשת נצחים. משפט בדין עם' שכח.

28. דברים לב. ז.

29. ישעה מא. ה.

30. ויקרא ייא. מר.

31. כוזרי ב. ג.

32. תנא דבי אליהו רבה פ'. ט. עי' עקב הצעאן קבב.

33. שבת פה. אורות הקדש בתקעג. לנתיות ישראל א. יב.

34. ישעה מג. כא.

7. בונה עולמות ומחריבן

"היצירה האלהית המתגלגה בעולם, כמה מלא עולם, מופיע על היצורים כולם, ושואף להשלמות היוצר עליונה. מתוך כך הרי הוא מבלה את מעשי ידיו, יוצר יצורים ומוציא את צורתם השלמה לפועל, והצורה מתוארת בגבורת, ומתגברת ליצור יצירה יותר נשגבת, יותר מפוארה, יותר עדינה ומושגבת, והיא מוחקת את התגלמות הצורה הבלתי נשבה, ועוד שארם השפעה של חיים יותר שלמים, של מציאות יותר מתוקנת"³². חז"ל אומרם: "בשר ודם, מעשה ידיו מבליין אותו, והקדוש ברוך הוא מבלה מעשיו"³³. וכן "הקדוש ברוך הוא בונה עולמות ומחריבן"³⁴, וכך העולם כולם הולך וمبرיא, הולך ומשתכלל מבחינת המדע ו מבחינת האדם. צורות חיים שאינן שלמות מתבללות.

8. נצח ישראל ואומות חולפות

"בחים הלאומים המתגליים בעולם, שהנשמה ההיסטורית מתגלגה בהם, או ראליהם זה אש אוכלה הוא לעמים כולם שהם חולפים ועוברים, צורותם מתמקחת, כדי ליצור יצירה לאומית יותר שלמה. רק בישראל באה התכוונה הלאומית למקום מנוחתה, והשכינה נחיה בזכיון, ואש ד' האחוז בה מהיה אותה ומעמידה, הוה לה לאור מאייר ומחמס, ולא שורף ומכלה. יאתם הדבקים בד' אלהיכם חיים כולכם היום"³⁵³⁶. באש יש צד מאייר אך יש גם צד של "אש אוכלה"³⁷. יש דברים נצחים, כגון נצח ישראל³⁸. אך האומות אין קיימות לנצח. "ולא אמרו העוברים ברכת ד' אליכם, ברכנו אתכם בשם ד'"³⁹. "אללה עובדי כוכבים שאין עוברים מן העולם".⁴⁰

עם ישראל, הוא אומה במונע השלם והאמת, אחדות אחת של קדושת הכלל. لكن באותו כל הקיים לנצח, האש אינה שורפת⁴¹ אלא מקיימת ומחזקת.

9. סם חיים לעולם

"יש בידינו סם חיים בעד כל העולם במובן הלאומי. זה העניין שהוא כלל מוסכם בתולדת, שאומה מוכרחת למות, ולעbor מן העולם, שהרי כל העמים העתיקים כמעט שעברו ובטלו מן העולם, ואם יש איזה עם קיים מיini קדומים לא עברו עליו סבות בצעים; הם האידיאלי הוא עתידנו, וכן אמר משה אל האלים בתפילה: 'שבענו בבורך חסדך, ונרננה ונשמהה בכל ימינו. שמחנו כימות עניתנו, שנות ראיינו רעה, כיין בעין יראו בשוב ד'

- .32. אורות, אורות ישראל ה יג.
- .33. ברחות י. א.
- .34. בראשית רבה ג. ז.
- .35. דברים ד. ד.
- .36. שם ד. כה. ט. ג.
- .37. שמואל א טו בט.
- .38. תהילים קכט. ח.
- .39. ירושלמי שביעית ד. ג.
- .40. עי' יומא כא. ב.

6. איחוד הגזוניות

"כנסת ישראל היא מוגלה בכל חליפות הזמן אחד מהמצוות הרבות שבאורותיה המרובים, והעתיד שלה הוא ההתפשטות המוחלטת של כל האורות, שכל אחת שמשה תקופה מיוחדת, שיופיעו בה כולם בבת אחת, ובתפארת הכללית הזאת תאיר על פניה-table. ולא פחות מהו שהיא כוללת בקרבה את הופעתה, שהתגלו על ידה בתקופות שונות, היא כוללת בה גם כן את הופעות אשר התגלו בעמים שונים על ידי גרכותה, בין גורם קרוב בין גורם רחוק, בין בהופעה גלויה בין בהופעה נעלמת. וכל מה שהוא נבדל ממנו ומונדר לה אין כי אם נראה כך בהיותו מופרד ממקורו כללותה, אבל בשוב הכל להופיע בה אחד, יוכר תכונה העצמי, שהכל הולם ומתחדש בקרבה. עתידין כל הנביאים אומרים שירה בקהל אחד⁴², שנאמר קול צופיך נשאו קול ייחדו ירנו כי עין בעין יראו בשוב ד' ציון"²⁵.

במשך שנות קיומה של כנסת ישראל, הופיעו בה בכל פעם גליים שונים בגזוניות שונות, ובעתיד הם יתגלו כולם בבת אחת ולא בזרה מפוזרת. חז"ל אומרם: "סגןן אחד עולה לבמה גבאים ואין נבאים מתנבאים בסגןן אחד"²⁷.

פסקה זו קורובה למה שכותב באגדות: "כנסת ישראל איננה אומה כפי המובן הרגיל אלא התמצית האידיאלית של האדם, המופעה בתור קיבוץ חברתי מושלם בכל תכיסיו, שנקרא 'אומ' בדרך השאלת, מפני שככל הקיבוצים המוחדים בבני אדם נקראים כן. את הופעות המרבות מוגלה היא בתקופות שונות בגזוניות שונות. יש מהן שהוא מוגלה אונן על ידי עצמה, ויש מהן שגילויו יוצא אל הופעל עי' חלקים אחרים של האנושות – על ידי גרכותה. והוא שאותה תמיד להתגלות למדרגה עליונה זו של רוחב נשמה, שלא ת策ך עוד לפזר את חותמיה, בהופעות מפוזרות פעמיים אחר פעם ומקום זולת מקום כי אם שכולם יתגלו בתוכה בהופעה ברורה ובולטת בבת אחת, בזרה של יצירת היסטוריה חדשה, אז יילכו גוים לאורה ומלכים לנגה ורחה"²⁸, Ziela קראו שם חדש אשר פי ד' יקננו²⁹. וכן אומרת היא האגדה החודרת: 'עתידין כל הנביאים כולם ציון'. ובשלב העתיד אידיאלי-האידיאלים הוה המובטה לכנסת ישראל, שהוא ציפוי בבדור לכל החיים חי האומה ברוח ובפועל, הגנו מחויקם את מעמד עמדתנו. ואנו, בעלי הנשמות של 'הימים הגדול של הנחלים הולכים אליו'³⁰, לא נלך לרעות בשדה אחר, למצוא שם מי תמציאות וכי עלה בנבוק חסדר, ונרננה ונשמהה בכל ימינו. שמחנו כימות עניתנו, שנות ראיינו רעה, כיין בעין יראו בשוב ד' על בניהם"³¹.

- .24. סנהדרין צא. ב.
- .25. ישעיה נב. ת.
- .26. אורות ישראל ה. א.
- .27. סנהדרין פט. א. לנוטיבות ישראל ב ריה.
- .28. ישעיה ס. ג.
- .29. שם סב. ב.
- .30. זהר בshall נ. ב. אחורי מות נת. בא. בהעלותך ק. ב. תיקוני זוהר תיקון כא.
- .31. איגרת תפ. על רקע איגרת זו עין שיחות רכバン, הקומה למלך האידיאות, עטור כיון כהנים 560.

12. גילוי סדר האלקי בעולם

"ותנוועת החופש המורגשת בכל השדרות, אפלו אצל קל הקלים שבאותה, בפנימיותה יונקת היא את לשד חיותה מהצמאן של השחרור העליון, של עלמא דחירו"⁴⁹, אשר הקול קול יעקב⁵⁰ לא תהיה לו שום השפעה מיידי עשו, וקול גלגל חמה לא יהיה בלתי נשמע מפני קול המונה של רומאי⁵¹, ומזרח שמש עד מבאו יהיה גדול שם ד'⁵².

"קול גלגל חמה" – החמה מבטאת את סדר הבריאה הטבעית. "קול המונה של רומי" – ח"ל אומרים לנו: "בשעה שנא שlama את בת פרעה, ירד גבריאל וגען קנה בים, ועלה בו שיטון, ועלי נבנה ברך גדול שברומי"⁵³. רומי היה הניגוד לגלגל החמה, שהוא ביטוי להופעת סדר אלקי טבעי בעולט⁵⁴, וזה מפני גודלות טומאה של רומי. אך זה מצב ביןיהם, ולעתיד לבוא יתוו להישמע קול גלגל חמה ויתקדש שם ד' בעולם.

13. משיח

הרמב"ם מסביר שהמשיח צריך בראש ובראשונה לקובץ את ישראל⁵⁵ ואין עניינו בחופעת ניסים⁵⁶. מלכות המשיח מתפתחת במשך דורות, והמשיח האמתי לא יהיה בניים, כפי שמכוח מבר כוכבא שהיה נתמך על ידי רבי עקיבא⁵⁷ אשר קרא עליו הפסוק "דרך כוכב מיעקב"⁵⁸, ולא היה צורך בניסים.

יש בהמשך פסקה שהושמטה על ידי הגזורה: "ישוע הנוצרי שדים שיחיה משיח ונחרג בבית דין כבר נתגנבה בו דניאל, שנאמר ובני פריצי עמר ינשאו להעמיד חון ונכשלו"⁵⁹. וכי יש מכשול גדול מזה, שככל הנガイים דיברו שמשיח גואל ישראל ומוסיעם, ומקבץ נדחים ומחזק מצתן, זה גרם לאבד ישראל בחרב, ולפFOR שאריהם ולהשלפים, ולהחליף התורה ולהטעות רוב העולם לעבוד אלה מבעלדי ד'"⁶⁰.

בבית דין מצאו אותו מכשף מסית וmdiח⁶¹. אך היה בכך גם צד חיובי: "אבל מחשבות בורא העולם אין כה באדם להשיגם, כי לא דרכינו דרכיו, ולא מחשבותינו

49. אורות הקורש א כסו. ב רפ"ג. ג. קטו. ג. Kapoor. מאמרי הרואה לא. אגרות הרואה ד. ל. עולת ראה ב

ר Sang.

50. בראשית בז בב.

51. יומא ב.

52. מלכאי א.

53. שבת נז ב. סנהדרין כא ב.

54. עי' תפארת ישראל למחרל פרק ד.

55. הלוות מלכים יא. יא. ד.

56. שם שם ג.

57. במדרבך בר. י. א. איכה רבנה ב. ה.

58. דניאל יא. יד.

59. הלוות מלכים יא. ד.

60. סנהדרין מג. א. השמות הש"ט

ואיתן במידה מוצקת עד כדי לנצח כמה משברים, זה לא נראה בעולם חוץ מישראל, ע"י שם ד' הקשור בהם ושם החיים של תורה חיים שבתוכם, ושם חיים זה עתיד לזכות מאתנו על כל העולם, וישמוו וירגנו לאומנים כי תשפט עמים- מישור ולאומנים בארץ תנח סלה"⁶¹.

חו"ל אומרים לגבי התורה: "זוכה, גששית לו שם חיים, לא זכה, גששית לו שם מות"⁶². עם ישראל עברו כל כך הרבה צורות וגולויות ועל אף כל אלה המשיך להתקיים כעם. זה מכח התורה שהיא סם החיים המחייה את נצח ישראל. מ谈起 קיום תורה, חייתה גם תשפי על כל העולם, על ידי פיזור ניצוצות מישראל אל האומות.

10. דבקות האומות בישראל

"עד תור הגאולה העתידה השפנוו על העולם רק לימודי חובות, מוסר וצדק היוצא מדעת אליהם אמת. וחובות אין העולם חוץ ל渴ב, ואם הוא מקבל נואר בלבד טינה על המעוור הראשי לידעות החובה, שאילנה נותנת להנפש הברברית להתפשט בכל מאיויה. אבל בא התור של אור העולם להגלוות, ינ"ע לעולם, שדרכי החיים של העונג האמתי אנחנו המשפיעים בעולם, את אושר החיים נתנוו לו את ערכו, אשר מבלעדו הוא שלל כל ערך. ועונג ואושר זהו דבר השווה לכל, עכ"פ לחשוך בו, ואת המקור המשפיע אושר ועונג מכבדים ומחביבים. ועכ"ב ייחזיקו עשרה אנשים מכל לשונות הגויים בכח איש יהודי"⁶³.

השפעת ישראל התפשטה בעולם כדי לנ凱תו מלאילות ועובדיה זורה. אך עד בוא הגאולה, ההשפעה הייתה רק ניקוי וחוובות שאין העולם רוצה לקבל, ועל כן הוא מתמלא תרעומת על המלדים אותה⁶⁴. רק בגיןה יתרבור שישראל משפיעים עונג וטובה, נותנים לעולם את אושר החיים האמתי, וכיוון שהעולם אוהב עונג ואושר, ירצה הגויים להידבק בישראל.

11. שחרור הכנסת ישראל

"כנסת ישראל הולכת לקריאת השחרור העליון שלה, לקריאת השחרור הרוחני משבעוד מלכיות, לקריאת שליליות כל השעות הרוח מכל הדמיונות והסברות של אומות העולם, שהם כולם תוכאות העורוון האנושי הרואה את העולם לפניים, של אי האפשרות להסתגל להבהירות העליונה של כבוד שמיים, של שיגוב שם ד' לבדו"⁶⁵.

חו"ל מלמדים: "אין בין העולם הזה לימות המשיח אלא שעבוד מלכיות בלבד"⁶⁶, וכן פוסק הרמב"ם⁶⁷, וזה כבר צוינו במידה מסוימת בדורנו, בריונותנו מדינה עצמאית ובונית.

41. אורות, אורות ישראל ה. יד.

42. יומא עב ב.

43. זכריה ח כב.

44. אורות, אורות ישראל ה. טו.

45. עי' אורות עט' מט.

46. אורות, אורות ישראל ה. טז.

47. ברכות לד ב.

48. הלכות מלכים יב ב.

מחשבותיו, וכל הדברים האלה של לישוע הנצרי ושל זה הישמעאלי שمعد אמריו, איןן אלא לישר דרך מלך המשיח, ולתקין העולם כולו לעבד את ד' ביחיד, שנאמר: כי אז אהפוך אל אחד עמים שפה ברורה לקרוא כלם בשם ד' ולבנדז שם אחד⁶².

כיצד? כבר גתמא לא העולם כולו מדברי המשיח ומדברי התורה, ומדובר המצוות, ופשתו דברים אלו באים וחוקים, ובעתמים רבים ערלי לב, והם גושאים וגוננים בדברים אלו ובמצוות התורה, אלו אמרים מצוות אלו אמת הוא וכברبطل בזמן הזה ולא הוא גונגות לדורות, ואלו אומרים דברים גסתרים יש בהן ואין כפשותן, וכבר בא משיח וגלת גסתריהם. וכשיעמוד המלך המשיח באמת, ויצליה יירום וינשא, מיד הם כולם חזרין ויודעים ששקר גתלו אבותיהם ושנבייהם ואבותיהם הטועם⁶³.

הופץ באופן חיצוני שטחיה בעולם כולו שיש בו ראה עולם, ובהמשך הימים מתברר הטעות הבלתי והשקר, וכיידר את אמונות האמונה.

.62. צפניה ג ט.

המגמות הארץיות מתוך האספקלריה המaira של תורה
בבהיר האספקלריה המaira של תורה נראהות המגמות הארץיות עצמן בצורה אחרת למורי, ואצלה ספו תמו כל ההבדלים הגדריים שבין חמירות לבין הרוחנית, והמגמות הארץיות והחומריות רוחניות הן אצל, ומונגה נגדה נופלות כל החיציות המפסיקות מהסתכל במרום טהרתן וזיכוך העיזוז שלחן.

ולזאת דורשת מהשבחה הישראלית ותובעת להכיר את כל המגמות הלאומיות דזוקא בקשר האلهי, על ידי הבנת אספקלריה המaira, ושלא לדלג על שום אחת מהן, ובשם אופן לא תוכל להשתחרר זולתי על ידי מילוי כל המגמות הרומיות והנומיות החומריות והרוחניות.

(מוחק מי מרים ר' עמדו שכך)